

@ Γιώργος Σαββινίδης

ΖΕΥΓΑΡΙ ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΠΟΥΛΟΣ - ΒΗΧΑΣ

Αχιλλέας Γραμματικόπουλος και Κώστας Βήκας ενσαρκώνουν το ηλικιωμένο γκέι ζευγάρι στη διάσημη κωμωδία του Τσαρλς Ντάιερ «Κάτω από τη Σκάλα», με την οποία αρχίζει τη σεζόν η ΕΘΑΑ. Το ομοφυλόφιλο ζευγάρι ηττούργει ένα κομωτήριο και περνάει την πιο σοβαρή και επικίνδυνη κρίση της πολυετούς σχέσης τους. Οι δύο τους αναγκάζονται ένα βράδυ να συζητήσουν για τον έρωτα, τα περασμένα, αλλά και το ενδεχόμενο ενός μέλλοντος όπου δεν θα έχουν ο ένας τον άλλο. Το «Κάτω από τη Σκάλα» (Staircase) είναι μια τρυφερή και χιουμοριστική απεικόνιση ενός ομοφυλόφιλου «γάμου» και ταυτόχρονα μία έρευνα πάνω στα προβλήματα ταυτότητας. Είναι άραγε όλοι οι άνθρωποι που γνωρίζουμε και αγαπάμε, μόνο αποκυήματα της φαντασίας μας; Ή μήπως εμείς της δικής τους;

Το έργο του Βρετανού ηθοποιού και συγγραφέα πρωτανέβηκε στο Λονδίνο το 1966 από τον Πίτερ Χολ στην Royal Shakespeare Company, με τους Πολ Σκόφιλντ και Πάτρικ Μαγκί. Το 1969 έγινε ταινία από τον Στάνλεϊ Ντόνεν, με πρωτα-

γωνιστές τους Ρίτσαρντ Μπάρτον και ΡεΕ Χάρισον. Στα ελληνικά παρουσιάστηκε για πρώτη φορά το 1997-98 στην Αθήνα στο θέατρο Μουσούρη, σε σκηνοθεσία Μίνου Βοηλιάνη με τους Γιώργο Μιχαλακόπουλο (Τσαρλς) και Γιώργο Μοσχίδη (Χάρι) στους

πρωταγωνιστικούς ρόλους. Την παράσταση της ΕΘΑΑ σκηνοθετεί ο Κλείτος Κλείτου στην εύστοχη μετάφραση του Ερρίκου Μπελιέ, ενώ τα σκηνικά και κοστούμια υπογράφει ο Λάκης Γενεθλής και τους φωτισμούς η Καραθίνα Σπύρου.

Στενοί συνεργάτες και φίλοι του Μιχάλη Κακογιάννη, από Ελλάδα και Κύπρο, καταθέτουν εμπειρίες από συνεργασίες τους, αναλύοντας το έργο, τον τρόπο δουλειάς αλλά και την ιδιαίτερη προσωπικότητά του. Η ΕΘΑΑ διοργανώνει το αφιέρωμα «Ο Κακογιάννης του θεάτρου και... της σκηνής», στη γενέτειρα του σπουδαίου δημιουργού, Λεμεσό. Μετα Εύ άλλων, μιλούν οι Μίκης Θεοδωράκης, Χρήστος Σιάφκος, Κώστας Καζάκος, Κάτια Δανδουλάκη, Δάνης Κατρανίδης, Στέλιος Μάιντας, Τζένη Γαϊτανουπούλου, Αννίτα Σαντορινιάου, Μιχάλης Χριστοδουλίδης, Άγγελος Αγγελή, Κώστας Κακογιάννης κ.ά.

Στη φάση των προβών βρίσκεται και το Σαπρικό Θέατρο, που ανοίγει αυλαία στις 26 Οκτωβρίου με το «Misery» του Στίβεν Κινγκ, στο Υπόγειο του Πολιτιστικού Κέντρου «Βλαδίμηρος Καυκαρίδης». Το έργο έχει διασκευαστεί για το θέατρο από τον Σάιμον Μουρ. Ο διάσημος συγγραφέας αφηγείται την ιστορία ενός... διάσημου συγγραφέα, που πέφτει τραυματισμένος στα χέρια μιας φανατικής θαυμάστριάς, η οποία τον υποχρεώνει να γράψει ένα καινούριο βιβλίο για να επαναφέρει στη ζωή την αγαπημένη της ηρωίδα. Σκηνοθετεί ο Χρήστος Ζάνος και παίζουν οι Πόπη Αβραάμ, Νίκος Νικοηαΐδης. Η παράσταση του Σαββάτου θα παρουσιάζεται στις 11 μ.μ.

Χρονιά κωμωδίας είναι για το θέατρο Σκάλα η περίοδος 2012-13. Το θέατρο εκτιμά ότι στη σκιά της ψυχολογικής κατάπτωσης από την κρίση, το γέλιο προσφέρεται ως μοναδικό αντίδοτο κι έτσι προτείνει τέσσερις κωμωδίες, αρχής γενομένης -στο τέλος του μήνα- με τον «Ασθενή του Δόκτορα Φρόιντ» του βραβευμένου Κροάτη Μίρο Γκαβράν. Ο Κώστας Καζάκος ενσαρκώνει τον πατέρα της ψυχανάλυσης κι ο Σοφοκλής Κασκαούνας κάποιον νεαρό... Αδόλφο Χίτλερ, ο οποίος τον επισκέπτεται στη Βιέννη του 1919, αναζητώντας βοήθεια για να βελτιώσει τη σεξουαλική του ζωή.

Κ Ρ Ι Τ Ι Κ Η

«Το ρίσκο» («A Slight Risk»)

Από το Fresh Target Theatre Ensemble.
Σκηνοθέτης: Πάρις Ερωτοκρίτου
Σκηνικά-κοστούμια: Σωκράτης Σωκράτους
Σκηνοθέτης Β: Νέδη Αντωνιάδου
Κίνηση: Μαριέλλα Νέστορα
Σχεδιασμός φωτισμών: Άννα Παπαγιάννη
Παίζουν: Pip Utton, Mae Brogan, Patrick Myles, Alkis Kritikos, Daphne Alexander, Lefteris Zampetakis.

Εκεί που περιμέναμε ανθρώπους απ' αυτόν τον τόπο να βγουν στην κυπριακή θεατρική σκηνή και να μιλήσουν για τον τόπο τους, βγήκαν άνθρωποι που έχουν επιλέξει για λόγους δικούς τους να ζήσουν σ' αυτόν τον τόπο, να μιλήσουν για τον εαυτό τους, για τους λόγους που τους έφεραν εδώ, για τον τόπο όπως εκείνοι τον βλέπουν, τον χρησιμοποιούν, τον ζουν. Αυτό συνέβη στο έργο του Πάρις Ερωτοκρίτου «Το ρίσκο». Συνέβη επειδή, ως συγγραφέας θεατρικού έργου, ο Πάρις Ερωτοκρίτου κατάφερε οι ήρωές του να μιλούν και να δρουν στην καθημερινότητα και σε κατάσταση κρίσης ως άνθρωποι υπαρκτοί και όχι ως φιγούρες από εικονογράφηση ιστορικών και πολιτικών γεγονότων, όχι ως φορείς ιδεολογικών τάσεων. Το κείμενο αποφεύγει το σκόπελο των εθνικών και πολιτικών στερεοτύπων και των μονόπλευρων τοποθετήσεων που (αν ήταν μονόπλευρες) θα ακύρωναν τις ίδιες τις ερωτήσεις που αποτελούν τη μεγαλύτερη αξία του έργου.

Ως πηγές έμπνευσης ο συγγραφέας αναφέρει το ποίημα του Γιώργου Σεφέρη «Στα περίχωρα της Κερύνειας» και την υπόθεση Όραμς. Προσφεύγοντας στη δημιουργική μίξη των στοιχείων από αμφοτέρους πηγές ο συγγραφέας προσπαθεί να μπει στη θέση Άγγλων ιδιωτών μετοίκων που επιλέγουν μεταξύ των κοινοπολιτειακών παραδείσων την Κύπρο, λόγω του κλασικού πακέτου (ήλιος-θάλασσα-καλό φαγητό) και το Βορρά της, λόγω χαμηλότερου κόστους κατοικίας. Προσπαθεί να καταλάβει πώς οι άνθρωποι που αποσύρονται από τη χώρα, τον τρόπο ζωής, το προσωπικό παρελθόν τους, μπορούν να μεταφτευτούν σε ξένο έδαφος, εν μέρει γοητευτικό, εν μέρει άκρω εκνευριστικό, ποιες σχέσεις μπορούν να αναπτύξουν με το περιβάλλον υποδοχής. Εδώ διακρίνεται μια άλλη, μη δηλωμένη πηγή έμπνευσης, το βαβαφικό μοτίβο με την πόλη που σε ακολουθεί. Ο Τζον, η Μάργκαρετ, ο Ρίτσαρντ δεν μπορούν να απαλλαγούν από τον εαυτό τους αλλάζοντας τόπο και τρόπο διαμονής. Και η «απ' έξω» στάση που θέλουν να κρατήσουν απέναντι στο σύμπλεγμα χαρακτηριστικών που αποτελεί το καινούργιο τους περιβάλλον, αποδεικνύεται προσωπική ουτοπία.

Ταυτόχρονα ο Ερωτοκρίτου θέτει προς παρα-

τήρηση και προβληματισμό το θέμα της ατομικής ανηθικότητας, δουλεύοντάς το στο επίπεδο των διαπροσωπικών σχέσεων και στο επίπεδο της απενεργοποίησης της συνείδησης κατά την αγορά περιουσιών από μη νόμιμους κατόχους. Ενώνει την περιγραφόμενη στο έργο πραγματικότητα του Απριλίου του 2004 με την αναφερόμενη στον οπτικο-ακουστικό πρόλογο ιστορική πραγματικότητα του Απριλίου του 1957 δημιουργώντας μια μορφή Σκύλου. Σύμβολο μίσους μεταξύ των δύο παρατάξεων του αγώνα, του αγγλικού αποικιοκρατικού και του ντόπιου εξεγερθέντος στοιχείου, που συνεχίζει να ζει στο σπίτι των μόνιμων παραθεριστών; Σύμβολο ανηθικότητας, φθοράς και κινδύνου καταστροφής που παραμονεύει; Πάντως, ακόμα και υπό τον κίνδυνο της λάθος άναγνωσης, είναι θεαματικό και εξ ου ωφέλιμο στην παράσταση. Ωραία η κίνηση του Λευτέρη Ζαμπετάκη. Μια από τις σημαντικότερες πτυχές του έργου είναι η μεταφορά στο κείμενο των γεγονότων εκείνων των ημερών του Απριλίου του 2004 και η απόδοση των διαθέσεων και των συμπεριφορών των Ε/Κυπρίων και των Τ/Κυπρίων απέναντι στο δημοψήφισμα για το Σχέδιο Ανάν μέσα από το πρίσμα των αντιλήψεων και των συμφερόντων των Άγγλων ηρώων. Χαρακτηριστικοί οι πανηγυρισμοί τους για την

απόρριψη του σχεδίου από την Ε/Κ πλευρά, καθώς αυτό εξασφάλιζε την ανενόχλητη τους παραμονή στην κατεχόμενη Ε/Κ περιουσία, αλλά χαρακτηριστικά και τα παράπονά τους για το άνοιγμα των οδοφραγμάτων το 2003. Το status quo στο νησί είναι το θεμέλιο του ιδυλλιακού και ανενόχλητου τους καταφυγίου (Για την κρίση αυτών των ψευδαισθήσεων μιλήσαμε πιο πάνω).

Μπορεί, λοιπόν, εμείς να φαινόμεστε στο έργο μέσα από τα μάτια των Άγγλων, εκείνοι όμως είναι πλασμένοι από έναν Ε/Κ συγγραφέα και μιλάνε τα αγγλικά που αυτός έγραψε, και όμως παίζονται από Άγγλους ή Αγγλοκύπριους ηθοποιούς. Το κυρίως υποκριτικό παιχνίδι παίζεται μεταξύ των συντελεστών των ρόλων του Τζον και της Μάργκαρετ, του Pip Utton και της Mae Brogan, και παίζεται, δυστυχώς, με άνισες δυνάμεις. Ο Utton επιβεβαιώνει την αξία του την οποία αντιληφθήκαμε από το μονόλογό του «Adolf», η παρτενέρ του όμως, πολύ λιγότερο εκφραστική και φυσική στη σκηνή, αδυνατεί να μεταδώσει τα σεφερικά μοτίβα της ανάμεικτης με τη θλίψη ανίας.

Το σκηνικό του Σωκράτη Σωκράτους ταίριαζε στο ορθολογικά δομημένο κείμενο του Ερωτοκρίτου, έδινε όμως και δυνατότητες δημιουργίας μιας άλλης, εφιαλτικής διάθεσης, με τις κινήσεις του Σκύλου.

Νόνα Μολέσκη

nona.moleski
@philelefttheros.com

